

Kiểm chế lạm phát và bảo giá Cần có những giải pháp đồng bộ

Bài 2: Hai vấn đề đặt ra

Dẫu vẫn biết, việc điều chỉnh giá một số mặt hàng chủ chốt như điện, xăng... đã tác động đáng kể đến thị trường giá cả. Tuy nhiên, tình trạng giá hầu hết các mặt hàng trên thị trường tăng cao như hiện nay lại chính là do khâu lưu thông, phân phối đang có vấn đề.

 Minh Đức - Hải Đăng

Muốn ổn định giá... phải "chốt" ông lưu thông

Thừa nhận về vấn đề này, ông Nguyễn Doãn Hoàn, Chủ tịch UBND huyện Thạch Thất cho biết, nếu đổ lỗi cho một số sản phẩm đầu vào như điện, xăng, dầu, ngoại tệ... tăng giá, dẫn đến giá các mặt hàng trên thị trường tăng theo, trong đó có hàng nông sản là hoàn toàn không đúng. Bằng chứng, "chẳng hạn như một mớ rau cải, nông dân Thạch Thất làm ra bán tại ruộng cho các chủ buôn giá chỉ 0,7 - 1 ngàn đồng/mớ, nhưng khi tới các chợ đầu mối của Hà Nội để bán cho dân, giá đã lên tới 4 - 6 ngàn đồng/mớ. Rõ ràng, từ Thạch Thất, hay Chương Mỹ đến trung tâm Hà Nội chỉ cách nhau 20 km, từ giá gốc đến tay người tiêu dùng giá đã tăng gấp 4 - 5 lần", ông Hoàn nhấn mạnh. Xét về phân lái, người sản xuất chẳng được bao nhiêu, phần giá trị gia tăng đổ hết vào tay những người phân phối. Họ quyết định mặt bằng giá dựa trên "hoàn cảnh" của thị trường và không chịu sự ràng buộc của các cơ quan nhà nước. "Rõ ràng, khâu quản lý lưu thông, phân phối chúng ta vẫn chưa làm tốt" - ông Hoàn nói.

Đây mới chỉ là ví dụ điển hình về loại hàng hoá do chính người nông dân làm ra, được phân phối, lưu thông trên một phạm vi không gian khá hẹp như rau, củ, quả, thịt lợn...

phần giá đến tay người tiêu dùng đã bị đẩy lên đến vậy, huống gì các sản phẩm được nhập khẩu từ nước ngoài qua các kênh phân phối. Chẳng hạn như mặt hàng sữa, dù đã có Thông tư 13 của Bộ Tài chính, nhưng các nhà phân phối vẫn viện vào lý do tỷ giá, giá xăng, dầu tăng để liên tục đẩy giá sữa tăng tới 15 - 20%. Trong khi, thực tế trên thị trường, yếu tố tỷ giá tăng chỉ với đồng đô la Mỹ, còn đồng Euro thì vẫn giữ nguyên, nhưng các nhà nhập khẩu sữa có nguồn gốc từ châu Âu vẫn tăng giá.

Hay như mặt hàng thuốc tây, khi bàn thảo ở nghị trường Quốc hội về báo cáo giám sát chuyên đề giá thuốc, Chủ nhiệm Ủy ban các vấn đề xã hội Trương Thị Mai đã bức xúc nói: "Chi phí sản xuất viên thuốc có 1 đồng, nhưng khi tới tay người dân bị đẩy giá lên gấp 20 lần là điều không thể chấp nhận". Ngay cả đến Thứ trưởng Bộ Y tế Cao Minh Quang cũng phải thừa nhận, việc đưa ra cơ chế quản lý giá thuốc cho hiệu quả, nhưng các bộ, ngành vẫn không thực hiện được các giải pháp do chính mình đặt ra. Hơn thế, 5 năm qua, kể từ khi Luật Dược ban hành, công tác quản lý giá thuốc vẫn đang loay hoay với các vấn đề hoa hồng cho bác sĩ kê toa, quản lý giá thuốc trong bệnh viện, đấu thầu thuốc, chưa có tháng số bán buôn, giá thuốc đặc trị, chuyên khoa... vẫn rất khó quản lý.

Còn bà Trịnh Thị Lê Trâm - nguyên Phó Vụ trưởng Vụ Pháp chế Bộ Y tế cho rằng, với khâu quản lý thuốc, Luật Dược và các nghị định, thông tư hướng dẫn thực hiện có quy định định kỳ 6 tháng đến 1 năm, cơ quan quản lý nhà nước phải công bố giá tối đa các loại thuốc do ngân sách nhà nước chi trả. Thế nhưng, đến nay việc này vẫn chưa được thực hiện. Một quy định không rõ ràng nữa cũng gây thiệt thòi cho người dân là việc kê khai giá thuốc bán buôn nhưng không quy định rõ là giá bán buôn nào, lần 1 hay 2? Giá thuốc ở nhà thuốc bệnh viện có khi cao hơn thị trường, vì quy định lấy giá bán buôn cộng với thặng số lãi 5 - 10%, nhưng không quy định đó là giá bán buôn lần 1. Không quy định rõ như vậy, nên người ta lấy giá mua bán lòng vòng để tính thì giá thuốc bị đẩy lên cao, hệ quả là người bệnh lãnh đủ.

Lỗi trên hoàn toàn do kẽ hở của pháp luật hiện hành và các văn bản liên quan, nhưng điều đáng nói đối với công tác quản lý thị trường giá cả là, trong hệ thống quản lý nhà nước đã hình thành ra khá nhiều cơ quan từ cấp trung ương đến địa phương, nhưng vẫn không thể kiểm soát nổi khâu phân phối, lưu thông khiến giá cả trên thị trường tăng quá cao, làm cho đời sống người dân gặp rất nhiều khó khăn.

Gian hàng bình ổn giá siêu thị Co.op Mart Ninh Thuận
Ảnh: TTXVN

Và giảm nhập siêu

Để kiềm chế lạm phát, ổn định kinh tế vĩ mô Chính phủ đã triển khai một số giải pháp, trong đó việc tiến hành rà soát cắt giảm đầu tư công và thắt chặt chi tiêu... được coi là khâu đột phá. Tuy nhiên, trên thực tế thời gian, qua chỉ số tiêu dùng vẫn liên tục tăng. Nguyên nhân một phần là bởi cán cân thương mại quá chênh lệch, nhập siêu không giảm.

Theo Bộ Công thương, bốn tháng đầu năm, nhập siêu cả nước ở mức trên 4,89 tỷ USD, trong đó các mặt hàng xa xỉ chiếm tới gần 40%. Còn tính chung, giá trị của hàng xa xỉ và hàng thuộc diện cần kiểm soát

nhập khẩu chiếm tới hơn 60% giá trị nhập siêu. Trong số 6 nhóm mặt hàng thuộc diện cần kiểm soát, chỉ trong quý I các DN đã chi tới 46 triệu USD để nhập khẩu bánh kẹo và sản phẩm từ ngũ cốc. Riêng các mặt hàng rau quả ngoại, đang xuất hiện ngày càng nhiều tại các siêu thị, đã cần tới lượng ngoại tệ lên tới 55 triệu USD. Nhập khẩu đá quý, kim loại quý cũng tăng khá mạnh, 363 triệu USD. Tổng số ngoại tệ các DN chi để nhập khẩu linh kiện phụ tùng ô tô dưới 9 chỗ và xe gắn máy xấp xỉ 1 tỷ USD.

Đáng chú ý, lượng ngoại tệ dùng để nhập khẩu các hàng thuộc diện xa xỉ cần hạn chế nhập khẩu trong 3 tháng đầu năm cũng lên tới 1,36 tỷ USD, tăng 4,8% so với cùng kỳ năm ngoái và chiếm tới gần 40% giá trị nhập siêu của cả nước. Riêng lượng ngoại tệ dùng để nhập khẩu nhóm hàng tiêu dùng các loại lên tới 1,19 tỷ USD. Đặc biệt, tổng lượng xe ô tô nguyên chiếc dưới 9 chỗ được các hãng, nhà phân phối nhập khẩu về trong 3 tháng đầu năm lên tới 11.125 chiếc, tăng 3.900 chiếc so với tháng 2. Trong khi đó cùng kỳ năm 2010, tổng lượng xe ô tô dưới 9 chỗ nhập vào nước ta chỉ ở mức 5.943 chiếc. Xe máy nguyên chiếc các loại nhập về trong thời gian này cũng lên tới 24.169 chiếc.

Theo các chuyên gia kinh tế, nếu xuất khẩu dật may vẫn mãi thiên về gia công (nhập khẩu

nhiều, giá trị thành tiền phía Việt Nam thu ít), thì xuất khẩu các sản phẩm chủ lực như dầu khí, than... cũng chỉ là sản phẩm thô, nếu nhập khẩu quá nhiều các loại hàng hoá không cần thiết cho nền kinh tế thì cán cân nhập siêu vẫn không thể khắc phục, khi đó lượng tích lũy ngoại hối của Chính phủ càng thấp (đấy là chưa kể các khoản trả nợ vay nước ngoài). Và khi tích lũy ngoại tệ thấp, thì lại càng không có khả năng can thiệp vào thị trường cũng như hỗ trợ các sản phẩm đầu vào cần thiết. Giá đầu vào tăng khiến “rổ” hàng hoá trên thị trường tăng theo, làm cho bài toán chống lạm phát không đạt kết quả như mong muốn.

Bên cạnh các yếu tố trên, đối với thị trường ở một số thành phố lớn, đặc biệt là Hà Nội, sở dĩ giá cả hàng hoá tăng quá cao cũng phần nào chịu sự tác động tâm lý từ thị trường bất động sản. Có thể nói, chưa khi nào thị trường bất động sản liên tục tăng cao như hiện tại, trong vòng 1 năm tăng 50 - 100%, trong khi đó các cơ quan nhà nước đang tỏ ra bế tắc trong việc quản lý thị trường này. Giá cả thị trường đang bị quyết định hoặc chi phối của những người có tiền, đầu cơ đất đai, khiến một lượng vốn cực lớn đang được đẩy vào thị trường bất động sản và thu lợi cho một nhóm lợi ích cá biệt trong xã hội, mà không được đưa vào nền kinh tế để sản xuất, lưu thông hàng hoá. Hệ quả, cứ giá bất động sản tăng, thì một số sản phẩm, hàng hoá, dịch vụ khác cũng lấy đó làm chuẩn để tăng theo, dầu thị trường bất động sản chẳng liên quan gì đến “rổ” hàng hoá nói trên. Con báo giá trên thị trường vì thế ngày càng đạt cấp độ cao hơn, đời sống người làm công, ăn lương; nông dân, người nghèo đô thị cũng trở nên khó khăn hơn. Xem ra, để chống lạm phát một cách hiệu quả, đặc biệt tránh được sự leo thang của các sản phẩm hàng hoá trên thị trường, công tác quản lý hành chính vẫn luôn đóng vai trò quan trọng ■

4 tháng đầu năm, số ô tô nhập khẩu nguyên chiếc lên đến 21.000 chiếc

Ảnh: TTXVN